

ARDEALUL JURIDIC

REVISTĂ DE DREPT ȘI DE UNIFICARE LEGISLATIVĂ, DOCTRINĂ,
JURISPRUDENȚĂ, LEGISLAȚIE COMPARATĂ

ORGAN OFICIAL AL PUBLICAȚIUNILOR JUDECĂTOREȘTI DIN ARDEAL ȘI BANAT

Revista apare regulat la 1. și 15.
a fiecărei luni ca publicațiune ju-
ridică și săptămânal ca organ de
publicațiune judecatorească.

Abonamentul:

Pentru autorități, banci, inst. t. fin.
avocați etc.

Pe un an . . . . . 200 Lei
Pentru magistrați pe an 160 " "
Un număr simplu . . . . . 8 " "
Un număr dublu . . . . . 16 " "
Un număr vechiu . . . . . 12 " "
Revista apare săptămânal.

Redacția Strada Băei No. 13. — Ad
ministrația : Str. Regina Maria Nr. 34
(Radio Reclam România S. A.) unde
se primesc abonamente și ori ce
cereri de adție.
TELEFON 630.

SUMARUL:

1. Stipulațiunile tratatelor priv la „Ce-
lățenia română” . . . . . de Prof. Rom. Boila
de la Univ. Cluj
2. Legea Agrară modificată pentru
Ardeal (text.)
3. Jurisprudența. Inalta Curte de Ca-
sație (adnotare) Carti și reviste
de drept apărute (rom. și str.) . de V. M. D. și St. L.
4. O Circulară (chirii) și o Deciziune
Minist. Justiției București și Ordo-
nanțe Dir. Gen. Justiției Cluj.
5. Rezumate din Mon. Oficial

Stipulațiunile tratatelor internaționale privitoare la cetățenia română.

Constituția Statului Român întregit, care este pe
cale de a să alcătui, va cuprinde de sigur și prin-
cipiile fundamentale privitoare la cetățenia română).

Momentan ne lipsește o legiuire unitară, care
se reglementeze aceasta importantă chestiune. Suntem
deci necesități a o înlocui prin interpretări și presumpți-
uni, care de cele mai multe ori pot fi controversate.

Astfel se discută, dacă în lipsa unei legiuiri
unitare sunt în vigoare asupra teritoriului întreg le-
gile vechiului Regat? *Consiliul Dirigent*, puterea legiu-
itoare singur competente a Transilvaniei, Banatului
și a celorlalte ținuturi unite cu vechiul Regat, prin
hotărârile Adunării Naționale dela Alba-Iulia-a men-
ținut în vigoare legile ungurești pentru aceste teritorii
până la altă dispoziție. Cu toate aceste putem face
constatarea, că au fost abrogate legile ungurești privi-
toare la Capul Statului, la organizarea și funcționa-
rea Corpurilor legiuitoare și a ministeriilor și de
facto înlocuite cu legile vechiului Regat. Nu începe
îndoiială, că condițiunile pe lângă cari se dobândește
sau se pierde calitatea de cetățean român nu pot fi
hotărâte nici până la o legiuire unitară, decât de le-
gile vechiului Regat. Cetățenia română una și sin-

gură nu poate fi hotărâtă decât pe baza intereselor
superioare românești reprezentate până acuma de
vechiul Regat. Ar fi și o absurditate juridică dacă
calitatea de cetățean român și numai pe un moment
ar trebui stabilită în baza legilor ungurești, austriace
și rusești.

*Tractatele internaționale încheiate în urma răz-
boiului mondial fiind inarticulate între legile țării in-
contestabil au caracterul unei regulări unitare în ce
privește chestiunile de cetățenie atinse de ele.*

Deoparte importanța mare a chestiunii de ce-
lățenie, de altă parte faptul, că dispozițiunile tracta-
telor sunt în călva contrazicătoare și neclare, ne-au
îndemnat ca să cercetăm stipulațiunile referitoare
a tratatelor internaționale dându-le interpretarea care
credem să aducă o lumină în chestiunea aceasta.

Izvoarele principale de care ne vom servi vor fi:
Tratatul din 9 Decembrie 1919 încheiat la Paris între
principalele puteri aliate și asociate și România, 2.)
Tratatul de pace din 10 Sept. 1919 încheiat la Saint-
Germain en Laye între puterile aliate și asociate și
Austria, 3.) și Tratatul de pace din 4. Junie 1920,
încheiat la Trianon între puterile aliate și asociate
și Ungaria, 4—5.)

Tractatele menționate hotărând în legătură cu dife-
ritele anexiuni unele principii și dispozițiuni în ce
privește dobândirea calității de cetățean român, însem-
nează o abatere dela procedura internațională urmată
până acuma în afacerea cetățeniei. *Până acuma în
caz de anexiune hotărâu chestiunile privitoare la ce-
tățenie statele nemijlocit interesate sau Statul, care a
beneficiat de anexiune, 6.)* Tractatele amintite, arată
cum principalele puteri și apoi toate puterile aliate
și asociate au luat hotărâri în aceasta impor-
tantă chestiune aducând prin aceasta jigniri grave
suveranității Statelor, nu numai din punct de vedere

formal, dară mai ales prin dispozițiuni materiale de cea mai mare importanță. S-a trecut deci peste un principiu cu caracter de dogmă internațională, că stabilirea condițiilor de cetățenie este dreptul suveran a fiecărui Stat, cu excepțiunea cazului de anexiune când afacerea cetățeniei putea să formeze obiect de stipulațiune cel mult între, statele direct interesate.

Tractatele citate mai sus se ocupă cu chestiunea cetățeniei în art. 3—7.) din T. P. în art. 70, 78, 80 și 82. T. A. și în art. 61, 64, 66. T. U. Din dispozițiunile acestor articole putem fixa cinci cazuri deosebite, care fiecare însemnează un mod special de dobândire a cetățeniei. Aceste cinci cazuri sunt:

a) *nașterea pe teritoriul român*, b) *cetățenia evreilor*, c) *domiciliarea pe teritoriul român* d) *cetățenia celor de pe teritoriile anexate având cetățenia de naștere*, e.) *cetățenia românilor de peste hotarele Statului român întregit*. Se cercetăm fiecare caz în special.

a) *Nașterea pe teritoriul român*. Acest caz este cuprins în art. 6. a T. P. Este un mod de dobândire a cetățeniei, care diferă de la cetățenia de naștere cunoscută până acuma. În baza legilor existente în statele moderne constituționale, prin naștere numai aceia puteau dobândi cetățenia unui Stat, cari erau născuți din părinți cetățeni sau și numai din mamă cetățeană a statului din chestiune. Aceștia dobândeau cetățenia chiar și în cazul, când nașterea lor se întâmpla în afară de hotarele Țării. Acest principiu a fost acceptat și de Statul român.

Art. 6. din T. P. stabilește un nou principiu pentru dobândirea cetățeniei de naștere, când declară, că *orice persoană născută pe teritoriul statului român dobândește prin acest singur fapt cetățenia română cu unica restricțiune, ca se nu se poate stabili față de el cetățenia de naștere*, 7) *dobândită după legile unei alte țări*, 8) *Pe viitor deci*, 9) *vor putea dobândi cetățenia română pe baza de naștere între condițiunile arătate și acele persoane, cari nu sunt născute — din părinți cetățeni români, nici măcar din mamă cetățeană română*.

Îstă un mod de dobândire a cetățeniei care nu este în strictă legătură cu anexiunea și care însemnează restringerea drepturilor suverane ale Statului.

b) *Cetățenia evreilor*. Art. 7 a T. p. înscrie un mod nou de dobândire a cetățeniei române pentru evrei dând esfel de rezolvare unei chestiuni care a agitat mult opinia publică a vechiului Regat 10:

Prin dispozițiunile acestui articol Statul român recunoaște de cetățeni români *toți evrei cari locuiesc pe teritoriul Statului român întregit, întrucât nu sunt cetățenii vr' unui alt Stat*. Afară de simplul fapt a domiciliării, nu se cere nici o altă formalitate cum zice amintitul art. 7 înțelegându-se sub formalitate mai mult vreo altă condițiune.

Acest al doilea mod de dobândire a cetățeniei fixat în T. P. evident nu este în legătură cu anexiunile de teritoriu.

c) *Domiciliare pe teritoriul român*. Art. 3. din T. P. stabilește (11) al treilea mod nou de dobândire a cetățeniei prin condițiunile ce le fixează. În urma stipulațiunilor acestui articol Statul român recunoaște fără nici o altă formalitate de cetățeni români toate acele persoane, cari *la data punerii în vigoare a T. P. domiciliază pe teritoriul Statului român întregit*. cu restricțiunea, ca aceștia se nu aibă o altă cetățenie decât cetățenia austriacă și ungară. Precum se vede deci în articolul citat dobândirea cetățeniei pe baza domiciliării este fixată la o singură dată, la data întăririi în vigoare a tractatului și favorizează locuitorii teritoriilor austro ungare alipite Regatului vechiu (12).

d) *Cetățenia celor de pe teritoriile anexate având cetățenia de naștere (indigenatul)* (13).

Un alt mod de dobândire a cetățeniei române — al patrulea — este cuprins în art. 4. T. P. și în art. 70 T. A. și art. 61 T. U. Acest mod este în strictă legătură cu anexiunea și prin condițiunile cari se fixează diferă de stipulațiunile de până acuma hotărâte pentru cazul anexiunii. Pe când prin dispozițiunile art. 4. T. P. Statul român este dator să recunoască de cetățeni români pe toți cetățeni ungari și austriaci, cari *s'au născut din părinți domiciliați pe teritoriile austriace și ungare alipite vechiului Regat* chiar dacă acele persoane, cari reclamă cetățenia română, n'ar domiciliat ele însile pe teritoriile alipite la data punerii în vigoare a T. P., — pe atunci prin dispozițiunile art. 70 T. A. și 61 T. U. Statul român este dator să recunoască de cetățeni români toate acele persoane, cari s'au bucurat de *cetățenia de naștere*, născute fiind pe teritoriul austro-ungar anexat vechiului Regat. Se cere deci ca condițiuni speciale în cazul prim *domiciliarea pe teritoriul anexat a părinților*, în cazul al doilea *indigenatul*, — adică cetățenia de naștere de pe teritoriul anexat a aceluia, care reclamă cetățenia română.

Dispozițiunile T. A. și T. U. sunt deci mai largi, cele a T. P. mai restrictive. Nu exclude însă una pe alta.

e) *Cetățenia Românilor de peste hotarele Statului Român Întregit*.

Prin dispozițiunile art. 80. T. A. art. 64 T. U. cetățenia română se poate dobândi de către *românii aflători pe teritoriile austriace sau ungare dincolo de granițele Statului român*, dacă ei s'au bucurat mai înainte de cetățenia de naștere austriacă sau ungară, întrucât optează pentru cetățenia română în timp de 6 luni cu începerea punerii în vigoare a T. A. și T. U. (14).

În cazurile arătate sub d) și e) conform dispozițiunilor art. 82. T. A. și art. 66 T. U. deodată

cu persoanele cari devin cetățeni români dobândesc cetățenia română și femeile căsătorite urmând condițiunile soților lor, precum și copiii mai mici de 18 ani urmând condițiunea părinților lor. 15.

În celelalte cazuri arătate sub a) b) și c) aceasta es-lindere nu are loc în urma naturii condițiunilor puse.

După toate acestea putem face constatarea, că cazurile de sub c) e) se referă d) și la o singură dată, punerii în vigoare a tratatului; pe când cazurile de la data sub a) și b) stabilesc un mod de dobândire a cetățeniei permanente pentru viitor. Mai de parte putem constata, că tratatele menționate prin dispozițiunile lor stabilesc noi reguli în materie de cetățenie, care vor trebui înscrise în noua Constituție.

Note. 1. Urmând ca o lege specială se hotărăscă — mai ales procedura, care să se observe.

În locul cuvântului de „naționalitate“ folosit de tratatele internaționale și de știința dreptului public din vechiul Regat expresiune nepotrivită pentru împrejurările noastre și necorespunzătoare înțelesului pe care vrea să-l aibă, vom folosi cuvântul de „cetățenie“.

2. Se va numi pe scurt: T. P. = Tratatul dela Paris.

3. Se va numi pe scurt, T. A. = Tratatul cu Austria

4. Se va numi pe scurt; T. U. = Tratatul cu Ungaria.

5. Nefiind încheiat un tratat de pace între România și urmașa Rusiei țariste, în ce privește condițiunea de cetățenie a basarabenilor vom putea aplica până la altă dispoziție T. P.

6. Precum ne arată toate tratatele de pace încheiate în timpul din urmă, mai ales în partea II-a a secolului trecut și până în prezent.

7. Caz cunoscut și de Statul român, cetățenii români ca părinți sau și numai mama cetățeană română având copii în străinătate, aceștia sunt priviți de cetățeni români cari și-au dobândit aceasta calitate prin naștere.

8. Cuvintele următoare din textul articolului: „de către orice persoană cari nu se poate prevala și de vreo altă naționalitate de naștere“ însemnează evident, că aceea, cari deși născuți pe teritoriul român au câștigat cetățenia de nașterea unui alt stat, precum s-a arătat în nota precedentă, nu pot beneficia de dispozițiunile art. 6 din T. P.

9. Fără putere retroactivă.

10. Se știe că Constituția română din 1866 a exclus pe evrei dela dobândirea calității de cetățean român. În urma celor petrecute la congresul de pace dela Berlin din 1878 și nu pe baza unei stipulațiuni directe s'a introdus o modificare în art. 7 a Constituției române, prin care s'au admis la încetățenirea individuală „străini fără deosebire de religie“. De atunci încoace s'a mai făcut o încercare pentru rezolvarea „împământenirii ovreiești“ prin decretul-lege No. 3902 din 30 Decembrie 1918, care pe urmă

a fost înlocuit cu decretul-lege prin No. 2085 din 28 Mai 1919 stabilind o procedură mai simplă. Stipulațiunile tratatelor de pace a rezolvat apoi în mod radical aceasta chestiune nefixând nici o formalitate.

11. Art. 3. este introdus prin următoarele cuvinte „sub rezerva stipulațiunilor tratatelor mai jos menționate.“

Se înțeleg tratatele încheiate mai în urmă cu Austria și cu Ungaria. Acest pasagiu nu însemnează, că prin stipulațiunile tratatelor speciale se abrogă dispozițiunile T. P. ci dinpotrivă, că unele întregesc pealte Intrucât tratatele speciale dispun altfel într'o chestiune care e atinsă în T. P. atunci stipulațiunile aceleia sunt hotărâtoare. Lex specialis derogat generali. Cum este cazul de sub d) din text.

12. Acei, cari nu vor se devină cetățeni români au dreptul conf. art. 3. T. P. și a art. 78 T. A. și 63 T. U. ca să opteze în timp de un an dela punerea în vigoare a T. A. și T. U. pentru cetățenia Statului față de care pot reclama cetățenia pe bază de naștere.

Opțiunea soțului atrage după sine pe aceea a soției și opțiunea părinților atrage după sine pe aceea a copiilor mai mici de 18 ani.

Persoanele cari au exercitat dreptul de opțiune prevăzut mai sus, vor trebui în cele 12 luni ce urmează, să-și mute domiciliul în Statul în favoarea căruia vor fi optat.

Ele vor putea lua cu ele bunurile mobile de ori ce natură, fără ca pentru aceasta să li se impuie vreun drept sau vreo taxă, fie de ieșire, fie de intrare.

13. Tratatul de pace vorbesc de indigenat punând în paranteză cuvântul de „pertinenză.“ Cuvântul de indigenat însemnează o cetățenie dobândită prin naștere. Foarte bine zice scriitorul belgian. O. Orban în Le droit Constitutionnel de la Belgique Tome III. Libertés constitutionnelles et principes de législative Liège 1911 Pag. 140. „La naționalité c'est la qualité de membre d'un Etat: elle s'appelle indigenat lorsqu'il s'agit de la nationalité de naissance.“

E absolut greșit a confunda cuvântul de indigenat cu apartenența comunală (községi illetőség) cunoscută din dreptul administrativ ungueresc. Indigenat însemnează și în limba germană „eingeboren“, „einheimisch“, deci calitatea de cetățenie legată de naștere.

14. Aceste sunt condițiunile dobândirii cetățeniei române în baza tratatelor de pace. Cei de origine română vor putea însă și pe viitor dobândi cetățenia română pe baza recunoașterii cunoscute din legiuirea vechiului Regat.

15. O derogare dela regulile încetățenirii individuale cunoscute din legiuirea vechiului Regat.

Romul Bolla

profesor de drept constituțional
la Universitatea din Cluj.

Ministerul Agriculturii și Domeniilor

Legea No 2867—1922

pentru

Modificarea art. 4, 8, 49, 58, 59, 61, 62, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 81, 86, 87, 101, 102, 103, 105, 106, 108, 111 și 137 din legea pentru reforma agrară din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, promulgată la 23 Iulie 1921. (Publ. Monit. Of. No. 63 de la 23 Iunie 1922.

Art. I. Se modifică dupăcum urmează:

Art. 48. Prețul cu care se plătește pământul expropriat se fixează în prima instanța de comisiunea de ocol și de comisiunea județeană pentru expropriere, iar în ultima instanța de Curtea de Apel, conform dispozițiilor dela art. 77.

Art. 49. Hotărârile Curților de Apel pot fi atacate în termen de trei luni dela ultima pronunțare, naintea Inaltei Curți de Casație, pentru violarea, acestei legi, numai de către ministerul agriculturii, prin procurorul general de pe lângă Inalta Curte.

Curtea de Casație va judeca în secțiuni unite, citând părțile și ministerul agriculturii, considerând afacerea urgentă.

Dacă Inalta Curte casează hotărârea, Curtea de trimitere este datoare să se supună hotărârii Curții de Casație.

Art. 58. În fiecare județ va funcționa una sau mai multe comisii județene de expropriere, compuse din câte trei membri și anume:

a) Un consilier al Curții de Apel sau judecător de tribunal, desemnat de Minist. de just. ca preș.

b) consilierul agricol județean;

c) un delegat al ministerului agriculturii și domeniilor.

Pe lângă fiecare comisiune județeană va funcționa câte un secretar delegat de președintele tribunalului, dintre notarii și practicanții de sub conducerea sa, sau din personalul grefei, dintre cei ce au examenul de carte funduară. Secretarul va lua parte la ședințe și conduce efectiv toate lucrurile biroului comisiei județene.

Art. 59. Comisiunile județene pot judeca cu doi membri. Președintele trebuie să ia parte neapărat la ședințe,

Hotărârile comisiei județene se pronunță cu majoritate de voturi.

În cazul în care la judecata nu au luat parte decât doi membri și se ivesc deosebire de păreri între ei, părerea președintelui este hotărâtoare.

Hotărârile se vor pronunța îndată ce lucrarea a fost terminată și vor cuprinde susținerile părților, motivele hotărârii și părerile deosebite și semnăturile membrilor comisiei și a secretarilor.

Art. 61. În fiecare circumscripție de judecătorie de ocol va funcționa una sau mai multe comisii

de ocol pentru expropriere compuse din câte trei membri și anume:

a) Un judecător de ocol sau de tribunal delegat de ministerul de justiție ca președinte, dintre judecătorii circumscripției Curții de Apel;

b) agronomul regional;

c) un delegat al ministerului agriculturii și domeniilor.

În chestiuni de expropriere de păduri acest delegat poate fi un silvicultor.

Pe lângă fiecare comisiune de ocol va funcționa câte un secretar delegat de președintele tribunalului, însărcinat cu conducerea efectivă a tuturor lucrărilor comisiei de ocol, care de preferință va fi conducătorul câșii funduare.

Comisiunea de ocol poate judeca cu doi membri, președintele însă trebuie să ia parte neapărat la ședința.

— Hotărârile comisiei de ocol se pronunță cu majoritate de voturi.

În cazul în care la judecata nu au luat parte decât doi membri și se ivesc deosebire de păreri între ei, părerea președintelui e hotărâtoare.

Hotărârile se vor da îndată ce lucrarea a fost terminată și se vor constata prin procese-verbale, cari vor cuprinde susținerile părților, motivele hotărârii și semnăturile membrilor comisiei și a secretarului.

Aceste proces-verbale vor cuprinde și opiniile separate.

Art. 62. Atribuțiunile comisiei de ocol sunt:

1. Se pronunță în prima instanța asupra situației juridice a proprietății din punctul de vedere al exproprierii, asupra întinderii și situației, alegerii și stabilirii terenului expropriabil, asupra cuantumului acestuia și celui ce rămâne neexpropriat; determina valoarea pământului și fixează lotul tip.

Art. 71. În ziua fixată comisiunea de ocol se transporta la față locului și se rostește asupra întinderii proprietății supuse în total sau în parte exproprierii, asupra diferitelor categorii de pământ, asupra clădirilor și altor îmbunătățiri și asupra suprafețelor cari în limitele articolelor de la cap I urmează a se lăsa proprietarului.

În același timp comisiunea fixează lotul tip și prețul pământului pe jugăre cadastrale pentru fiecare categorie de pământ, urmând normele prevăzute la art. 50 din lege.

Art. 72. După terminarea lucrărilor prevăzute la art. 71, președintele comisiei de ocol este dator să rămâne în comuna și să face verificarea tablourilor de împroprietărire, dresând procese-verbale individuale, pe baza cărora comisiunea va da la ședința comisiei de ocol hotărârea cu privire la lista celor îndreptățiți.

Art. 73. Holărârea comisiunii de ocol se va da îndată după terminarea lucrărilor la faşă locului chiar în aceeaş zi ea se va trece în proces-verbal şi se va afişa până în trei zile dela pronunţare la uşa primăriei locale, constatând aceasta prin dresare de proces-verbal semnat de primar şi secretar, care se va înainta preşedintelui comisii chiar în aceeaş zi.

Art. 74. — Hotărârile comisiunii de ocol pentru expropriere sunt supuse apelului.

Apelul se poate face de ministerul agriculturii şi domeniilor, de proprietari şi de sateni.

Apelul se va face în scris către preşedintele comisiei judeţene în termen de 5 zile libere dela pronunţarea hotărârii comisiunii de ocol.

El se depune în mâna preşedintelui comisiunii de ocol, a secretarului sau arhivarului comisiunii sub luare de dovada.

Acestia sunt datori a-l trimite cu întreg dosarul preşedintelui comisiunii chiar în ziua primirii.

Art. 75. — Comisiunile judeţene şi cele de ocol pot lucra şi judeca valabil în toate operaţiunile ce le sunt atribuite prin legea de faşă cu majoritate de doi membri, din care preşedintele trebuie sa ia parte neaparat, conform dispoziţiunilor dela art. 59 şi 61.

Art. 76. — Preşedintele comisiunii judeţene, primind dosarul exproprierii, fixeaza termenul de judecată apelului în maximum 15 zile dela înregistrarea apelului la comisia de ocol; ziua fixată se afişaza la uşa sediului comisiunii judeţene cel puţin cu 5 zile înainte de judecata.

Hotărârea dată se afişează în termen de 5 zile dela pronunţare la uşa sediului comisiunii judeţene; afişarea se va constata prin proces-verbal dresat de preşedintele sau secretarul comisiei judeţene şi care se va ataşa la dosar.

Contra hotărârilor comisiunilor de ocol şi judeţene nu se acordă drept de opoziţie.

Hotărârile comisiunilor de ocol cari au rămas definitive prin neapelare în termen legal, precum şi hotărârile comisiunilor judeţene, sunt definitive şi nesupuse recursului sau vreunei alte căi de reformare, asupra tuturor punctelor judecate, afară numai de dreptul de a face apel la Curte în privinta preşului, conform dispoziţiunilor din articolul următor.

Art. 77. — Porşile nemulţumite asupra preşului fixat, au dreptul de a apela, fie hotărârea comisiunii de ocol, când ea ar fi definitivă, prin nefacerea de apel la termen legal la comisiunea judeţeană, fie hotărârea comisiunii judeţene în caz că s'a facut apel.

Apelul se face la Curtea de apel respectivă, care este instanşă cu privire la fixarea preşului.

În caz când hotărârea comisiunii de ocol este cea definitivă, apelul la Curte se face în termen de 15 zile de când a rămas definitivă, adică dela ex-

pirarea termenului ce avușese pentru facerea apelului la comisiunea judeţeană.

Contra hotărârii comisiunii judeţene termenul de apel la Curte va fi de 15 zile dela data afişării.

Art. 81. — Delegatul direcţiunii cadastrului, în conformitate cu hotărârile definitive ale comisiunilor de expropriere, va alcătui planul terenului expropriat, folosind în acest scop planurile cadastrale existente, iar relativ la moştile comasate hărşile şi celelalte lucrări tehnice de comasare; sau va executa un plan nou în conformitate cu dispoziţiunile regulamentului special şi cu toate prevederile cu privire la lucrările tehnice de comasare,

În acest din urmă caz, după verificarea noului plan, se vor fixa în natura hotarele terenului expropriat de către delegatul cadastrului, care va dresa un proces verbal despre aceasta şi pe care îl va depune la primăria locală, prin luare de dovadă dela primar sau secretar.

În termen de 10 zile dela data acestui proces-verbal, părşile au dreptul să facă contestaşie la comisiunea judeţeană, însă numai cu privire la executarea tehnică.

Judecarea contestaşiei se va face în termen şi după normele stabilite la art. 76 din lege, iar dosarele se vor înapoia de urgenta comisiunii de ocol pentru executare.

Lucrarea delegatului direcţiunii cadastrului neapelata în termenul de mai sus rămâne definitivă.

După terminarea lucrărilor de executare pe teren, judecătorul de ocol va trece în cărşile funduare hotărârile definitive de expropriere, întăbulând dreptul de proprietate al Statului.

Planul original se va trimite direcţiunii cadastrului, o copie va fi reşinută la dosarul exproprierii care va fi păstrată la arhiva judecătoriei de ocol, alta copie va fi trimisă primăriei respective.

Art. 86. — Plata preşului pentru fiecare proprietar se va face de îndată ce exproprierea este definitivă. Statul face plata preşului totdeauna prin consemnarea numerariului sau a rentei cuvenite la Casa de Depuneri şi Consemnaşuni. El se liberează valabil prin simplul fapt al consemnării preşului. Proprietarul va ridica numerarul sau titlurile de rentă dela Casa de Depuneri şi Consemnaşuni numai cu autorizaşiunea judecătoriei de ocol, ca autoritate a cărşii funduare competente.

Art. 87. — Orice acşiune de revendicare, urmăriri imobiliare sau de venituri, precum şi orice drepturi reale ca: privilegiu, ipotecă legale sau convenşioale, uzufruct, servituşii, embatic sau besman, sau orice sarcini alte de orice natură, chiar cunoscute Statului, nu pot impede exproprieria şi rămân desfiinşate de drept asupra porşii expropriate din ziua consemnării preşului cuvenit în renta la Casa de De-

puneri și Consemnațiuni. Judecătoria, prin oficiul cărții funduare, în urma cererii Casai centrale a improprietării și sub dovada consemnării, prețului, va ordona radierea tuturor acestora deasupra porțiunii expropriate și închiderea oricăror dosare de acțiuni sau urmări.

De asemenea, până la consemnare, orice ceșiuni, urmări, propriiri și sechestre nu se pot înființa în mâinile Statului, care nu are a lina seamă de ele, iar cele înființate rămân de drept desființate.

Art. 110. — Organele de aplicare ale improprietării sunt:

1. Comitetul local;
2. Comisiunea de ocol;
3. Comisiunea județeană.

Comitetul local se compune din secretarul comunal, primarul, preotul, învățătorul diriginte și doi-trei săteni alesi din sânul lor.

Comitetul local are însărcinarea de a întocmi în fiecare comună un tablou de toți sătenii cari ar avea dreptul să fie improprietariți în conformitate cu dispozițiunile legii și cu ordinea de precădere ce ea stabilește și cari se vor desvolta prin instrucțiuni.

Comisiunile de ocol pentru improprietare se compun ca și la expropriere din același persoane prevăzute la art. 61 din lege.

Art. 102. Comisiunea de ocol are însărcinarea de a judeca listele întocmite de comitetul local cu sătenii îndreptățiți a se improprietări, și le va așeza în ordinea de preferința potrivit art. 92 și următorii. Comisiunea hotărăște cu majoritate de voturi. Hotărârea se da cu apel la comisiunea județeană de improprietare. Apelul se va judeca după normele stabilite la art. 76 din lege.

Art. 103. Comisiunile județene pentru improprietare se compun din același persoane prevăzute la art. 58 din lege.

Comisiunea județeană pentru improprietare judecă la reședința în ultima instanță, toate contestațiunile ivite la întocmirea tablourilor de improprietare, stabilind în mod definitiv listele sătenilor ce urmează a fi improprietăriți.

De asemenea hotărăște în mod definitiv, ca instanța de apel, mărimea locului timp din comună și face tragerea la sorți a celor improprietăriți, iar dacă va fi cazul chiar la fata locului.

Art. 105. Comisiunea de ocol pentru improprietare, în cel mult 30 zile dela promulgarea legii de față, va proceda la judecarea listelor întocmite de comitetul local. Judecarea se va face la reședința. Listele încheiate vor fi afisate, 5 zile la ușa primariei din comuna respectivă. Comisiunea va încheia proces-verbal de încheiere și afisarea lor în dublu exemplar, păstrând unul la arhiva comunei, iar altul înaintându-l comisiunii județene, chiar a doua zi după darea hotărârei, împreună cu dosarul.

Sătenii nemulțumiți vor face apel la comisiunea județeană de improprietare în cursul celor 5 zile de la afisarea după normele stabilite la art. 74 al legii.

Art. 106. Comisiunea județeană de expropriere fixează termenul și judecă în conformitate cu dispozițiunile art. 76 din lege, atât în ceea ce privește tabloul de improprietare, cât și mărimea lotului tip.

Dacă este cazul de a se face tragere la sorți comisiunea o va face în sedința publică și pe categorii. Ziua fixată pentru tragerea la sorți a îndreptățiților va fi adusă la cunoștință sătenilor cu 8 zile înaintea. Delegații sătenilor vor fi invitați să asiste.

Art. 108. Pe baza lucrărilor de improprietare rămase definitive, comisiunea județeană va dispune întocmirea planurilor de parcelare prin inginerul operator sau delegatul direcțiunii cadastrului în conformitate cu regulamentul special.

Art. 111. Odată îndeplinite formalitățile prevăzute la art. 91 parcelarea rămâne definitivă.

Art. 137. Toate operațiunile financiare decurgând din aplicarea acestei legi se fac de Stat.

Plățile anticipate din preț se fac în contul și pe seama Statului.

Sumele încasate servesc exclusiv la amortizarea prin tragere la sorți a titlurilor amortizabile emise pentru plata pământului expropriat.

Cumpărătorii vor fi dați în debit pentru orice rest ar datora din preț, iar încasarea sumelor datorate se urmărește conform legilor ce sunt sau vor fi în vigoare pentru urmărirea veniturilor Statului.

Fiecare din dispozițiunile prevăzute în art. 137 al legii agrare pentru Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, promulgată la 23 Iulie 1921, este și rămâne desființată, și ca consecință rămân desființate toate convenșiunile încheiate între stat și Banca Agrară, modificarea statutelor Băncii Agrare și toate celelalte privilegii prevăzute în suscitatul articol.

Art. II. Hotărârile pronunțate până la promulgarea legii de față, de orice din comisiunile prevăzute în legea dela 23 Iulie 1921 rămân valabile.

Termenele de reformarea lor, pentru cele cari nu ar fi definitive, vor fi cele prevăzute în prezenta lege.

Lucrările cari ar fi pendinte înaintea diferitelor comisiuni și pentru cari nu ar fi intervenit hotărâri, se vor continua conform prescripțiunilor legii de față.

Art. III. Textele articolelor modificate se vor introduce fiecare la locul său în legea pentru reforma agrară din 23 Iulie 1921 și vor face parte integrantă distrânsa; iar articolele II și III în prezenta lege vor forma art. 142 și 143 din legea pentru reforma agrară din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș.

JURISPRUDENȚA**MATERIE PENALĂ****Inalta Curte de Casație și Justiție****Secțiunea II. (Complectul Ardealului)**

Decizia No 1127—1922

Dosar No 1772—921

Recurs în Casație conf. art. 385 punct 1 lit a pr. p de larat de un acuzat rămas, condamnat pentru delictul de omor prin imprudență. Art 290 291 cp. Respingerea recursului pe motivul invocat. Invocarea cazului de nulitate prev. de punctul 2 al art. 385 pr. p. de catre Inalta Curte Casare din oficiu art. 33 și 36 din Novela procedurii penale. Motivare Compelinta în materie de recurs. Ingrădiri. Adnotare.

S'a luat în cercetare delictul de omucidere contra acuzatului M. W.

Se constată că trib. Cluj. a dat sentința Nr 2065—10—1920 care fiind apelată de acuzat, procuror, Curtea de Apel Cluj a dat sentința Nr P. 205—11—921 casa în urmă de Curtea de Casație cu decizia Nr. 1864—1921 Judecată din nou la Curtea de Apel Cluj s'a dat sentința Nr P 1044—115—921, contra căreia a înaintat recurs de nulitate acuzatul și apărătorul.

Deliberând

Asupra motivelor de casare invocate de apărător și acuzat:

„Că nu se simte vinovat“ și „nulitatea bazată pe pt 1 lit. a art. 385 pp. că adică nu subsista infracțiune“.

Inalta Curte

Considerând, că nulitatea anunțată de acuzat, că nu se simte vinovat și nulitatea anunțată de apărător și bazată pe punctul 1 lit. a al art. 385 pr. pen. sunt identice, reclamă deci aceeași rezolvire.

Considerând, că recursul bazat pe punctul 1, a vizează aprecierea dovezilor, așa dar scapă de sub controlul instanței revizionale (de revizuire) și urmează ca acest motiv de recurs să fie respins ca inadmisibil.

Considerând însă că după cercetarea din oficiu a cauzei

această Inaltă Curte a constatat pe baza art 33 al legii XIII din 1914 că, Curtea de Apel n'a considerat îndeajuns împrejurările, conform cărora acuzatul el însuși a fost grav rănit, fiind timp îndelungat împedat a-și exercita profesiunea sa și că are avere minimală (puțină, aproape de loc) și subzistența (întreținerea) lui și a familiei sale îi este asigurată numai prin profesia sa deci oprirea de un an (de la exercitarea profesiei este) de tot ruinator pentru acuzat și familia lui, prin urmare (instanța de fond) a

violat legea instituind (comitând) nulitatea de fond prevăzută în pt 2 al artic. 385 pr. pen., care în sensul alineatului ultim. al articolului citat mai sus este a se lua (urmează a fi luat) în considerare din oficiu, fiind evident în prejudiciul acuzatului... pentru aceste motive.

IN NUMELE LEGII

Respingând recursul declarat de acuzat contra Sentinței Curții de Apel Cluj Nr. P. 1044—15—1921

Din oficiu casează această sentință cu privire la măsura pedepsei privativă de libertate și pe acuzat il judecă (condamnă) la 15 zile închisoare corecțională, iar pedeapsa secundară a opririi de la exercitarea profesiei sale în sensul permis de art. 291 al 2 o înlătură. Celelalte părți ale sentinței rămân neafinse.

Data și citită în sedința publică de la 9 Mai 1922.

Publicăm și dispozitivul sentințelor casate ale Trib. Cluj și Curtea de Apel Cluj, despre care se aminteste în Decizia de mai sus:

Tribunalul Cluj

N. P. 2065—10—1920

SENTINTA

Acuzatul W. M. de ani... religie etc. dom. în Cluj linichigiu e vinovat în delictul omucidere prin imprudență coprinsă în art 290 c. p. calif. in art. 291 c. p. înfăptuiță prin ceea că în ziua de 18 Mai 1920 aducând doue vase de spirt de la fabrică, cu nepricepere și cu negligență s'a apucat să le repare întrebuintind o lampă aprinsă, fără să curețe prima dată vasele de resturile de spirt care încălzindu-se a produs evaporarea gazelor, care inflamându se a provocat explozia tocmai când era de față victimele Fr. și Jos. G., care au fost loviti cu așa putere, în căt primul a fost ranit grav, așa că după câteva ore a sucombat; iar pe al doilea l'a omorât pe loc.

Pentru aceasta tribunalul condamnă pe acuzatul W. M. în baza art. 291 c. p. cu aplicarea art. 91 c. p. la trei luni închisoare corecțională ca pedeapsă principală și la 5000 lei amenda în bani, care la caz de insolvabilitate se transformă în sensul art. 55 c. p. în 50 zile închisoare corecțională. Osebit se condamnă la escluderea de la exercitarea profesiei pe timp de 1 an în sensul art. 291 al II, etc.

Cluj 7 Febr. 921.

Curtea de Apel Cluj

Nr P. 1044—15—1921

SENTINTA

Curtea, în baza art 423 al 3 pr. p. reformează partea din sentința primei instanțe

referitoare la pedeapsa secundară aplicată acuzatului și reduce amenda la care a fost condamnat ca pedeapsă complementară la 1000 lei, care în caz de insolvabilitate a acuzatului se va transforma în 10 zile închisoare corecțională. Celelalte părți ale Sentinței tribunalului Curtea la mentine.

Cluj 3 Febr. 1922.

Adnotare. Spre deosebire de sistemul procedural casatoriu numai pentru viiții de formă conform căruia Inalta Curte de Casație revizuiind sentințele instanțelor de fond nu poate ea însăși evoca fondul și hotărâ definitiv în speță de căl în mod excepțional (cauze politice și disciplinare, electorale contencios adliv, vezi art. 32 și urm. din legea de organ. a Curții de Casație) sist. formalist al procedurii franceze procedura înaintea Casației complectul Ardealului este alta conform sistemului procedurii maghiare în vigoare în Ardeal.

Urmând principiile procedurii penale germane din 1873 și austriace din 1876 legea de procedură penală în vigoare în Ardeal (art. de lege XXXIII din 1896) permite Curții de Casație ca instanța de revizuire în ultimă instanță, să schimbe sentințele instanțelor inferioare și în fond, menținând totuși sistemul de casare și trimitere din nou spre judecare, instanțelor de fond pentru viiții de formă, călcarea de texte de lege. Spre acest scop procedura prevede două soiuri de nulități de *fond* și de *formă*. Dacă instanța supremă constată că chestiunea de fapt perfect stabilită, și numai de către instanțele de fond este greșit calificată în drept bună oară aplicându-se alte texte plurale etc., atunci spre a se evita pierdere de timp Casația pe baza acestei stări de fapt deja stabilită aplică textele adevărate și anulând sentința recurată hotărăște definitiv în cauză. Când însă starea de fapt nu e clar stabilită sau s'a făcut cu călcarea unor anumite forme anume arătate de lege, Casația când părțile ce au declarat recursul se referă la cazuri anulând ca și în cazul precedent sentința adusă spre revizuire nu mai hotărăște definitiv; ci le trimite din nou instanței inferioare întreg dosarul pentru ca aceasta să stabilească din nou împrejurările de fapt exacte și să observe formele procedurale conform textelor. Tot după acest sistem și în unele cazuri de nulitate pe care Casația le găsește nefondate, Inalta instanță le poate respinge și evoca din oficiu alt caz de nulitate în aceeași afacere anulează cum zic din oficiu sentința și fără, vre-o trimitere hotărăște conform cu legea. Alte ori în fine numai Casația singură și din oficiu poate evoca motivul de nulitate, și anula sentința hotărând definitiv părțile neșind în drept a face vreo propunere.

Regulele pe care le are de urmat Casația ca

instanță de revizuire în materie penală sunt coprinse în capitolul III intitulat, Recursul în Casație, din legea XXXIII din 1896. Această parte a procedurii penale maghiare a fost modificată prin legea XIII în anul 1914 numită *novela procedurii penale* cu ocazia schimbării procedurii de urmat în procesele criminale înaintea Curților cu Jurați și este intitulată chiar „reorganizarea Curților cu Juri și recursul în Casație. Coprinde 36 de articole dintre cari prin art. 1—29 se modifică art. 353—377 din partea procedurii înaintea Curților cu jurați (punerea întrebărilor, verdoictul juraților) iar restul articolelor 29—36 din *novela proc. penale* modifică partea pr. pen., numită Recursul în Casație. Mai ales fostul art. 437 pe care îl înlocuiește cu ultimele articole (33, 34, 35 și 36) din *novelă* și care alcătuește actualmente normativul ce urmează Casația noastră Complectul ardelean s. II.

V. M. Dim.

Cărți și Reviste de drept apărute

A apărut și Vol. II al lucrării *Noul codice de sedință al Judecătorului de Ocol* adnotat și comentat de dl *Corneliu Botez*, consilier la Curtea de Casație. București, edit. „Viața Românească”.

În această a doua și ultimă parte savantul autor se ocupă de „Competința penală și procedura înaintea jud. de ocoale și a instanțelor superioare”. Ca și în prima parte, de care am vorbit pe larg altă dată, pe lângă un bogat material doctrinal și jurisprudențial se tratează în mod comparațiv și competența judecătorilor de ocoale din Ardeal și Banat, volumul alcătuind un auxiliar indispensabil de care juriștii, profesioniștii nu se pot lipsi în practica de toate zilele. Pe lângă valoarea științifică juridică necontestată opul dlui Botez este scris în cea mai curată limbă juridică românească. Volumul prin al lucrării a fost premiat de curând de Academia Română.

Regulamentul serviciului interior al Instanțelor Judecătorești din Transilvania. Traducere din limba maghiară de *Dr. Octavian Popescu*, presedintele Trib. Deva. Edit. tip. Laufer, Deva 1922.

Traducerea dlui Dr. Popescu este o prețioasă contribuție la unificarea justiției românești. Redând într-o frumoasă limbă juridică curentă regulamentul interior al judecătorilor de ocol, tribunalelor și Curților de Apel din Ardeal prin redarea pe românește a ordonanțelor sub No. 42.100, 42.200, 42.300 a Ministerului de Justiție Maghiar aplicate instanțelor odată cu legea de procedură civilă din 1915, autorul a venit în ajutorul mai ales a șefilor de servicii mai gistrați din vechiul regat și a funcționarilor ce nu cunosc limba maghiară. Celor din Ardeal le-a dat

un model de limba curat românească ce o vor folosi pe viitor.

Constatăm mereu că tot numai cu concursul inițiativei private se urmează procesul de unificare. Pe când ajutorul mult așteptat al statului de oare ce lipsa de traduceri oficiale e atât de simțită.

Statistica, vol. I, curs predat la Academia de drept din Oradea-Mare de dl. *Dr. Andrei Sigmond*, profesor la acea școală. Edit. Tip. și libr. românească soc. pe acț. Oradea-Mare.

Factura acestui prim volum în care autorul tratează în partea generală: definiția și istoricul științei statistice în Franța, Anglia, Germania și la noi bazat pe un bogat material științific, ne dă măsura valorii lucrării, dlui Dr. Sigmond și întrece cu mult simplele noțiuni a unui manual de școală. Așteptăm restul lucrării spre a-i aprecia în ansamblu întreaga valoare științifică. Deocamdată semnalăm limba românească în care este scrisă lucrarea și pe care autorul un strein până acum de ea, a știut să și-o aproprie și să o mănuească atât de bine.

Primum la redacție „*Un raport*” al dlui *I. I. Ilescu*, prim procuror trib. Sibiu, pe care îl adresează parchetului general Cluj și în care noul șef al parchetului Sibiu achitează, supunând aprobării șefului erarhie, programul de activitate ce va urma. Pe lângă regulile de serviciu după lege autorul își propune: să îndulcească traiul slujitorilor justiției din circumscripție prin procurarea zarzavaturilor din cultura intensă a terenului închisorii Sibiu, procurarea de cărți deținutilor, înființarea unui mic muzeu criminologic, dactiloscopic și antropometric și cazier judiciar practic. Formarea personalului polițienesc la o școală curs seral ce să funcționeze de la 1 Sept. cu ajutorul colegilor și organelor conducătoare ale poliției etc. Programul este frumos și lauda întreagă și-o va merita inimosul șef de parchet în măsura în care mai les îl va aduce la îndeplinire.

Revista Penală. Anul I, No 5—6, Mai—Iunie:

Pentru prima oară se atinge de către o persoană oficială chestiunea unificării legislației dl. profesor *Iulian Teodorescu* — delegat de Comisiunea unificare legislativă cu redijarea proiectului viitorului cod penal unificat arată în articolul de fond „*L'unification législative*” (scris în franțuzește) ceva din ce s'a făcut până acum în această direcție. Este bine înțeles că Dsa vorbind despre unificarea legislativă se gândește la *Constituție și Coduri*, deoarece legile speciale ca: legea poliției, codul silvic, legea vâmlor, legea justiției militare, căilor ferate etc., etc. sunt unificate. Din acest punct de vedere nici în o altă țară din lume în situația noastră (Italia, Franța, Cehoslovacia, Jugoslavia, Polonia) nu s'a făcut unificare ca la noi. Esențial nu interesează timpul și grabă de a se face unificare; ci mai ales cum se face această unificare. Prin unificare nu trebuie înțeles, socot, *codificare*; dar pregătirea terenului pentru aplicarea codurilor unificate la o populație de atâtea zeci de milioane, trăind sub legi unele mult superioare celor ale vechiului regal, care nu pot fi luate singure ca bază de plecare, mai ales că toate sunt de împrumut, și au ramas cu toată aplicarea streine de sufletul și felul de a fi a românului.

Vorbind de unificarea codului penal — avem în vigoare în prezent trei (ungar, austriac și român, în Basarabia după cât

știu se aplică codul penal român) ne întrebăm: care este materialul strâns până în prezent și izvoarele proprii românești spre a porni la zidirea unui cod penal român, de oare ce numai cu material strein împrumutat nu s'ar poate clădi ceva trainic pentru zeci și zeci de ani — de acord de altfel că acest cod să fie expresia ultimă a științei penale și penitenciare. Simple întrebări ce-mi pun, sugerate de articolul de care vorbesc. Sarcina strălucitorilor noștri profesori de drept penal însărcinați cu redijarea anteproiectului o găsesc extraordinar de grea, când ne gândim că o astfel de lucrare reclamă o muncă titanică și studii de ani de-a rândul. Ce se poate face în câteva luni chiar dacă în acest timp s'ar lucra numai anteproiectul, dar redijarea proiectului, discutarea, votarea lui încă nu e cod unificat. Cum îl aplici? care sunt penitenciarele și personalul pregătit când lipsește organizarea unitară a regulamentelor de funcționare a întregului aparat procedural al instanțelor și magistratural. Mi întreb dacă o lege ca aceea a *suspendării executării pedepsei de închisoare corecțională*, din anul trecut compusă din 8 articole și e o lege moartă, ce va deveni codul unificat?

Comunicări la dl. *E. C. Decusară* asupra „*Majorării amenzilor penale*” și *V. Dongoroz* „*Specializarea Magistraturei represive*”, studii foarte amănunțite a două probleme de mult rezolvate în alte țări și chiar în Ardeal. Dacă ultima problemă ar reclama oare care timp și pregătire, majorarea amenzilor penale s'ar putea pune în aplicare imediat.

Comunicarea dlui *Simion Niculescu*, sub director la Inchisori asupra fiascoului complet pe care l'a dat aplicarea fără anumite pregătiri a legii ministrului de Justiție *Antonescu* „*pentru suspendarea condiționată a executării pedepșelor corecționale*”.

Când legea a fost promulgată am arătat în nrul delat 1 Sept. 1921 al revistei noastre că legea a lăsat nerezoizvate cele mai importante probleme, între altele și chestiunea, dacă timpul petrecut la muncă va fi sau nu socotit l'a catenarea pedepsei. Regulamentul de executare nu a rezolvat din număratoasele chestiuni decât numai una, decretă ad că acest timp de muncă nu se socoteste drept pedeapsă. Dar atunci ce rost are legea? Recunoasterea că nici contrarul n'ar fi fost just, însă pentru ce s'a făcut o lege așa de . . . impractică?

Revista Penitenciară. Anul IX. No 4. April 1922.

Coprius: *In contra crimei* de Tr. R. Scriban.

Majorarea amenzilor penale de E. C. Decusară.

Despre poliția științificii de R. Voinescu.

V. M. Dim.

Arbitrajul internațional în Societatea Națiunilor.

(*Dr. Geza v. Magyary*: Die internationale Schiedsgerichtsbarkeit im Völkerbunde Berlin 1922, Editura *Otto Liebmann* 176. pag.)

Primirea Tractatelor de pace în lumea științifică n'a fost de loc favorabilă. Mai toți jurisții serioși au constatat, că Tractatele de pace, ca lucrări juridice, merită o critică aspră. Dacă numai Germanii și-ar bate joc de jurisții, cari au redactat Tractatul din Versailles, am spune că în critica lor se manifestă amărăciunea națiunii învinse, și nu conștiința juridică a poporului, care a dat luminii pe un Windscheid și pe un Ihering. Inșă nici

Francezii nu sunt mai puțin severi față de Tractat. Iată ce spune însuși *Barthou*, fost raportor general al comisiei Tractatului de pace cu Germania: *Né d'inspirations différentes et d'intérêts parfois opposés, il s'est efforcé de les réconcilier sans réussir à effacer la trace de leur contradiction. Il manque d'unité dans le fond et, trop souvent, de clarté dans la forme. On n'y sent pas une pensée directrice et il ressemble trop à une mosaïque de morceaux séparément fondus.*¹⁾ Deasemenea *Hanoteaux*. „Il est fait de transactions, de concessions et d'imperfection“²⁾

În adevăr, Tractatul de pace (căci este numai un tractat, al cărui text variază după cum s'a încheiat cu Germania, cu Austria, cu Ungaria sau cu Bulgaria), ca tractat, ca lucrare juridică, provoacă critica.

Însuși faptul, că s'a făcut numai un Tractat, în care au fost vârâte raporturile de drept internațional ale atâtor State interesate, este izvorul cel mai puternic de imperfecțiune al Tractatului. Cei ce au luat parte la redactarea unor convențiuni între două state numai, știu foarte bine, cât de mari sunt greutățile pentru a putea da formă unei dispozițiuni în așa fel, încât ea să aibă același conținut material în ambele țări. La convențiunile multilaterale, aceste greutăți sunt aproape de nebiruit. Expresiuni, ca „urmărire“, „secesvstru“, „administrație“, „delict“, „autorități“, „efecte“, „titluri“, „indigenat“, „insolvabilitate“ etc. etc. înseamnă cu totul altceva în Anglia, în România, în Germania. Deci Tractatul de pace, care ar trebui să aibă o exactitate aproape matematică și să întrebuițeze o terminologie strictă și de o acribie filologică, operează cu termeni tehnici, a căror semnificație este foarte problematică și cari au alătea înțelesuri, câte țări se folosesc de ele. Un astfel de Tractat trebuie să fie un izvor jeter de divergențe de păreri și de diferende între State.

Însă, și forma externă a Tractatului este imperfectă. Redactarea textului este așa de greoaie, ca și când am trăi în epoca de piatră a redactării normelor de drept. Propoziții infinite,³⁾ repetițiuni fără sfârșit, un stil greoi și mai ales o prolixitate umitoare, o adevărată beție de cuvinte. Nimic nu este mai supărător pentru un jurist, decât jignirea maximei: „superflua lex non loquitur.“

În această privință însă, Tractatul pune la încercare răbdarea noastră.

1) *Barthou*. Le traité de paix 1919.

2) *Hanoteaux* Le traité de Versailles etc. 1919.

3) În art. 297 din Tractatul de pace cu Germania găsim o propoziție de 19 rânduri; în §. 1 din Anexa la Secțiunea „Bunuri, drepturi și interese“, o propoziție constă din 28 rânduri(!), în art. 327 găsim o propoziție de 19 rânduri, în art. 365 una cu 20 rânduri etc. etc.

În schimb, Tractatul este prea laconic, când ar trebui să vorbească. În vreme ce unele chestiuni de minimă însemnătate sunt tratate cu mare minuțiozitate, foarte des chestiuni de mare importanță sunt regulate numai pe jumătate, lipsind cele mai necesare dispozițiuni. Găsim o mulțime de dispozițiuni „en blanc“, o mulțime de contradicții și mai ales, ca trăsătură generală, o lipsă completă de claritate.

În altfel de împrejurări, orice interpretare a Tractatului de pace întâmpină cele mai mari greutăți.

Nici lucrarea prețioasă a prof. *Magyary* n'a putut să iasă pe deplin victorioasă din aceste greutăți, deși trebuie să recunoaștem că în întregă literatură mondială căreia i-a dat naștere Tractatul de pace, opera sa este una din cele mai perfecte.

Dr. *Magyary* se ocupă de mult cu problema arbitrajului internațional. Monografiile sale, apărute în 1917 și 1918 i-au făcut un nume mondial care egalizează renumele său ca unul din cei mai mari proceduriști din lume. Ca și celelalte lucrări ale sale, opera de față ne prezintă un belșug de idei originale și foarte bine documentate; o tratare pur juridică a materiei, o obiectivitate strict științifică ce nu se rătăcește niciodată pe terenul politicii.

Autorul cercetează scopurile și natura Societății Națiunilor și mijloacele pentru salvarea păcii mondiale. După aceste expuneri trece la examinarea minuțioasă a Pactului Societății Națiunilor, apoi se ocupă cu organizația Curții permanente internaționale, cu compelița ei materială și teritorială și în fine cu procedura.

Expunerile exacte și interesante ale autorului merită toată lauda. Deși nu suntem de acord cu autorul în ceea ce privește optimismul lui față de Societatea Națiunilor, suntem recunoscători pentru această lucrare de foarte mare valoare, care va fi de sigur un *standard work* pentru toate chestiunile arbitrajului internațional.

Ștefan Laday

Ministerul Justiției București

Circulare expl. No. 26494—922 în materie de chirie

Legea decretată sub No. 1.910 din 1922, relativă la prelungirea contractelor de închiriere, prevede în alin. 1 de sub art. 1. că se acordă prelungirea contractelor și în folosul supușilor străini ai Statelor cari au admis, printr'un text de lege votat până la 5 Aprilie 1922. principiul reciprocității; iar prin alin. 1, de sub art. 2. prescrie că au dreptul a evacua pe chiriași și proprietarii străini, în cazul când în țara lor de origine se aplică principiul reciprocității.

D-l ministru al afacerilor străine îmi transmite următoarele informațiuni primite dela unele Legațiuni și Consulate asupra regimului de care se bucură supușii români în țările ce ele reprezintă, cu privire la prelungirea contractelor de închiriere:

1. „In Elveția, supușii români sunt tratați din toate punctele de vedere ca și supușii elvețieni“.

2. „In Albania, toți supușii străini se bucură de avantajele legii chiriilor ca și albanezii“.

„In Germania principiul reciprocității prevăzut prin noua lege română a chiriilor este admis prin legi în vigoare înainte de data de 5 Aprilie 1922“.

In ceea ce privește însă alin. 1 de sub art. 2 din legea noastră asupra închirierilor, „legile germane nu acordă dreptul de evacuare proprietarului — fie străin sau german — decât cu consimțământul oficiului comunal de închirieri“.

4. Români se bucură în Ungaris, în ceea ce privește contractele de locațiune, de toate avantajele ce le au și supușii unguri“.

5. „Legea turcă în materie de contracte de locațiune nu face nici o distincție între supușii străini și naționali, și prin urmare supușii otomani domiciliați în România pot invoca în favoarea lor principiul reciprocității stabilit de legea în vigoare“.

6. „Legea bulgară asupra crizei de locuințe tratează pe picior de egalitate pe supușii români din Bulgaria cu supușii bulgari, făcându-i să beneficieze cu drept de reciprocitate de prelungirea contractelor de închiriere“.

7. „După o legislație datând chiar dinainte de Aprilie 1922 și care corespunde pe deplin cu legea română din 13 Aprilie 1922 asupra închirierilor, supușii români se bucură în Portugalia de aceleași drepturi ca și supușii portugezi atât în ceea ce privește contractul cât și prelungirile de contracte“.

8. „Supușii români în Spania au fost totdeauna și sunt și acum tratați pe picior de egalitate absolută cu supușii spanioli, nu numai în materie de contracte de locațiune, dar chiar sub toate raporturile de ordin civil“.

9. In virtutea art. 17 al legii din 1914. asupra naționalității britanice și a statului străinilor, precum și în virtutea legii din 1920 asupra restrângerii și majorării chiriilor și ipotecilor, supușii străini sunt tratați în Anglia pe picior de egalitate ca și supușii englezi, și prin urmare acestia din urmă pot invoca în favoarea lor principiul reciprocității stabilit de legea română asupra prelungirii contractelor de închiriere“.

10. „Legea belgiană privitoare la prelungirea contractelor de locațiune, publicată în Monitorul Belgian din 16 August 1920. nu face nici o distincție între supușii români domiciliați în acea țară și naționali cu acordarea beneficiului prelungirii“.

11. Legea asupra contractelor de locațiune promulgată în tot cuprinsul regatului sârbo-croato-sloven nu face nici o distincție între supușii străini și naționali, și prin urmare supușii jugoslavi domiciliați în România pot invoca în favoarea lor principiul reciprocității stabilit de legea română“.

12. „Legatiunea Statelor-Unite a primit la departamentul de Stat al acelei țări înștiințarea că nu există nici o lege în Statele Unite care să facă vre-o distincție în contra românilor în materie de închiriere“.

13. „Imperiul persan legile astăzi în vigoare asupra închirierii acordă o egalitate completă de tratament supușilor români din Persia cu toți supușii imperiului persan“.

14. Legatiunea elenă ne aduce direct la cunoștință că legea grea că din 1916 asupra închirierilor, care e încă în vigoare, tratează pe supușii români din Grecia pe picior de egalitate cu supușii eleni, acor-

dându-le toate privilegiile ce ea prevede, în special în ceea ce privește prelungirea contractelor de închiriere și cuantumul chiriei“.

15. In fine consulatul general italian mă informează că în Italia românii se bucură de aceleași privilegii ca și italienii, întrucât legea nu face nici o distincție între supușii italieni și străini, nici în materie de închirieri, nici în altă materie analogă a dreptului civil, și prin urmare există condițiunea de reciprocitate cerută de legea română, cu atât mai mult cât însuși tratatul consular din 5.17 August 1880 încheiat între Italia și România și care este și astăzi în vigoare asigură italienilor din România aceleași privilegii ca și românilor.

Vă comunic aceste informațiuni spre a le avea în vedere când cazul se va prezenta.

Dacă și alte legatiuni sau consulat ne vor face comunicări în această privință, nu vom întârzia a vi le împărtăși.

Altminteri rămâne ca o asemenea probă să fie făcută în fiecare caz de partea interesată.

Cu privire la interpretarea art. mai sus citat, în legătură cu supușii străini în a căror țară de origină nu există o lege specială favorabilă românilor și unde totuși de fapt conaționali noștri sunt tratați ca și proprii lor supuși, evem de făcut următoarele observațiuni.

Este adevărat că din lege ar reeși că străinul va putea invoca principiul reciprocității numai dacă în țara lui de origină ar exista o lege specială de prelungire în favoarea românilor.

Amendamentul propus la Camera în acest sens însă, a fost imediat lămurit prin declarațiunea făcută de d-l ministru al afacerilor străine de acord cu noi și din care se vede că chiar atunci când într'un Stat străin nu ar exista o lege specială de prelungire a contractelor de închiriere în favoarea naționaliilor noștri, dacă în fapt în acel Stat supușii români sunt tratați pe picior de egalitate cu naționali, acest lucru face dovada reciprocității, și în asemenea caz supușii acelui Stat trebuiesc admiși și la noi în țară la beneficiul prelungirii contractelor.

Ministru, *I. Th. Florescu.*

Dizolvarea Comit. Baroului Avocatilor Brașov

Noi ministru secretar de stat la departamentul justiției:

Având în vedere dispozițiunile art. 1 din legea pentru unificarea funcționării corpuului de avocați sancționată și promulgată prin Inaltul Decret Regal No. 344 din 22 Iulie 1921 publicat în „Monitorul Oficial“ No. 89 din 26 Iulie 1921, care prevede că orice avocat înscris la orice barou din țară va putea cere transferarea și înscrierea la alt barou;

Având în vedere că comitetul baroului avocaților din Brașov a refuzat să admită transferarea și înscrierea d-lor avocați Ioan Maxim Ioan Finichiu, N. Popovici, O. Huber și A. R. Moroianu, cu toată deciziunea în sens contrariu dată de consiliul superior de disciplină al avocaților din Cluj ca instanță de apel:

Considerând că acest fapt rezultă atât din plângerea înregistrată la No. 47797 din 922 ce ne-a înaintat d-l avocat Ioan Maxim cât și din memoriul cu data de 11 Iunie 1922 înregistrat la No. 47608 din 922 ce ne-a prezentat baroul avocaților din Brașov, în care acest barou arată că nu se consideră obligat să res-

pecte legea arătată mai sus, întru cât este frauduloasă ca origine, neînțeleasă ca redactare, neexecutată de guvern și nemotivată ca rațiune.

Considerând dar că comitetul baroului avocaților din Brașov refuză în mod categoric să aplice legea pentru unificarea funcționării corpului de avocați votată de Corpurile Legiuitoare și sancționată și promulgată prin Înaltul Decret Regal No. 3444 din 22 Iulie 1921 publicat în „Monitorul Oficial” No. 89 din 26 Iulie 1921.

Pe temeiul dispozițiilor art. 7 din Decretul No. XV al fostului Consiliu Dirigent combinat cu art. 1 din Decretul Lege No. 1462 din 2 Aprilie 1920 publicat în „Monitorul Oficial” No. 4 din 4 Aprilie 1920.

DECIDEM:

Art. 1. — Dizolvăm comitetul baroului avocaților din Brașov și numim comisar al guvernului pe dl Aurel Safirescu, președintele tribunalului din aceeași localitate pentru reorganizarea comitetului baroului și conducerea adunării generale ce urmează a fi convocată în acest scop conform decretului arătat mai sus.

Art. 2. — Termenul pentru convocarea adunării generale în vederea reconstituirii baroului dizolvat se va fixa ulterior.

Art. 3. — Dl director general al personalului din acest minister, este însărcinat cu executarea acestei decizii.

Data în București la 24 Iunie 1922. Ministrul Justiției, (ss) I. Th. Florescu.

No. 29052, 24 Iunie 1922.

Ordonanțe

Directoratul Gen. al. Just. Cluj.

Legea Jandarmeriei în unele cazuri, nu admite citarea Jandarmilor la desbaterea principală.

Legea fiind posterioară codului de procedură penală instanțele trebuie s'o aplice. Deși instanțele sunt chemate să interpreteze legile, cred că legea jandarmeriei se poate aplica astfel ca să nu fie conflict cu procedura penală. Deci rapoartele sau depunerile martorilor care nu se pot înfățișa în instanță, fiind cetibile, nu văd nici o dificultate în aplicarea legii Jandarmeriei, nici depoziția că procesele verbale ale Jandarmilor fac probă, nu atinge libera apreciere a dovezilor, pentru că instanța Judecătorească poate aprecia toate datele procesului și a le admite ca proba contrarie, Nr. 12259—1922.

Binevoii a cunoaște ca în traducerea codului penal al contravențiilor de V. M. Dimitriu și St. Laday s'a strecurat o greșeală de tipar și anume în art. 71 în loc de „Certificat de bună purtare” trebuie citit Certificat de calificare. Nr. 15734—1922

Conform părerilor date de Curți, constatăm că toate dispozițiile de moratoriu, lăsate în vigoare prin ordonanța 1216—1919 (Gaz. Of. N. 58) și-au pierdut vigoarea prin încetarea ocaziei cu care au fost date.

Numai față de „prizonierii și ostalicii făcuți de inamic de la 1 Decembrie 1918” (punctul 4 din ordinul 1216—1919) și față de persoane care sub durată războiului mondial au ajuns și sunt și azi în

captivitate, de războiu (punctul 5) se vor aplica dispozițiile ordonanței No 1219—1919.

Amintim, că deciziunea prevăzută în art 2 din legea LXIII 1912 s-a dat de către guvern în Februarie 1921, ordonându-se demobilizarea generală.

Cu toate acestea, obligațiunea guvernului de a scoate din vigoare normele de drept date pe baza puterii excepționale (art. 1, din legea LXIII 1912) nu exista pentru ca acele norme au fost primite prin Decret I. al Consiliului Dirigent și prin urmare fac parte din dreptul comun al părților foste ungurești. No 15439—1922.

Am constatat că unele autorități judecătorești nu dispun vânzarea imobilelor prin licitație, unele pentru motivul moratorului, altele pentru motivul că anul trecut Dl Ministru Garoflid a trimis instanțelor o telegrama interzicând transcrierile tabulare.

Vă rugăm să bine voii a atrage atenția tuturor autorităților supuse Dv. ca telegrama în chestiune, chiar dacă ar fi fost obligatorie pentru instanțe, s'a dat numai cu intenția, că până la promulgarea legii de reformă Agrară imobilele rurale să fie lovite de indisponibilitate. Cum însă legea de Reformă Agrară și Regulamentul ei (art. 5 și 4) au restabilit circulația liberă, telegrama din chestie este scoasă din vigoare.

În cea ce privește moratoriu este evident că ordonanța No 1216 (Gazeta Oficiala Nr 58 1919) s'a dat numai pentru ocazia războiului și ca conform regulamentelor referitoare la interpretarea normelor de drept și a pierdut vigoarea îndată ce avea ocazie a trecut. Deci cea ordonanță numai în acele părți este aplicabilă în privința cărora presupunerile ordonanței (ocazio legis) mai exista, adică numai în privința acelor care nu s'au reintors încă din captivitatea de războiu.

Vă rugăm cu stăruință să bine voii a lua în considerație greutățile cu care ne luptăm și să bine voii a colabora ca starea normală a Justiției să se poată restabili cel puțin acolo unde este cu putință și depinde numai de o justă și unitară interpretare a normelor de drept. No 16846—1922

S'a ivit îndoiala cum să se procedeze, dacă vre-o infracțiune a fost comisă pe un teritoriu care înainte fixării definitive a fruntariilor a fost teritoriu român, dar în urma stabilirii graniței a cazut Ungariei, Jugoslaviei sau Cehoslovaciei.

Făptuitorii acestor infracțiuni, conform punctului de vedere constituțional, că cetățenia s'a schimbat prin alipirea de la 1 Decembrie 1918 erau cetățeni români în timpul comiterii infracțiunii, iar în urma deslipirii prin fixarea fruntarilor dacă nu au rămas la noi au devenit cetățeni maghiari, Jugoslavi sau Cehoslovaci.

Conform art. 10 C. p. acei faptuitori români care după comiterea infracțiunii au devenit cetățeni străini, se pedepsesc ca cetățeni români, dacă vor fi prinși la noi. Dacă însă nu locuiesc pe teritoriul nostru, extradarea lor nu se poate cere pentru că nici una din țările limitrofe nu extradează cetățenii săi fiind indiferent — conform practicei stabile — că cel urmărit a dobândit cetățenia statului de azil numai după comiterea infracțiunii.

Reiese din aceasta ca în acest caz din urmă trebuie aplicat art. 471 Pp. a cărui justă interpretare este

ca cuvântul „strain“ (külföldi) nu se referă la cazul prevăzut de art. 10 Cp. ci ține socotolă de starea actuală, adică existența în timpul când parchetul sau instanța judecătorească trebuie să ia vre-o dispozițiune. Deci, dacă în acest timp fostul cetățean român este deja strein având domiciliul în țara sa proprie, și nu poate fi prins la noi, se aplică ultima frază din art. 471. P. p.

Conform acestora Dnii Procurori Generali sunt rugați, să propună stingerea procedurii. Numai în cazuri importante când parchetul afla ca prevenitul locuiește într'un al treilea Stat, trebuie să ni se facă raport.

De ci în cazul prevăzut în primul aliniat acestui ordin circular:

a) dacă prevenitul va fi prins la noi, va fi judecat ca și când ar fi cetățean român

b) dacă locuiește în țara sa proprie procedura se va stingea

c) dacă locuiește într'o țară în care este strein se va face raport acestui Directorat pentru a supune cazul Ministrului Justiției, presupunându-se că infracțiunea este destul de gravă pentru a putea cere extradarea.

Ni-a ajuns la cunoștință, că unii magistrați și funcționari de la Justiție î-și arogă și-și dau niște titlaturi, cari sunt contrare constituției și normelor legale în vigoare, ca de ex. „ilustrisime“. „magnifice“, ect., nemulțumindu-se cu titlul oficial simplu, dar frumos, „ca domnule președinte, procuror general, consilier“, etc.

Aceste titlaturi, reminiscente a vechilor obiceiuri medievale și moșteniri ale vremilor apuse sunt desființate și oprite cu desăvârșire, atât prin dispozițiunile constituției române (art. 10, 12), cât și prin normele legale speciale în vigoare. Nu titlaturile sunt chemate să dea autoritatea magistratului sau funcționarului.

Este oprită folosirea acestor titlaturi doveditoare de spirit de clasă și morbilitate de rang, iar față de contravenienți măsurile disciplinare cuvenite, dacă este cazul.

No. 19036—1922.

S'a ivit îndoială în privința interpretării art. 46, ultima frază, din legea contribuțiilor directe.

De și dispozițiunea în chestiune are înțelesul că regulamentul cărților funduare nu este supus nici unei modificări și că prin urmare radierea în cărțile funduare se pot face și trebuiesc făcute chiar dacă nu s'a dovedit plata impozitului în chestiune, totuși suntem de părere că interesele fiscolei trebuiesc respectate și în cadrul regulamentului de carte funduară. Deci pe deoparte trebuie împedit ca pe baza articolului 469 din Codul Civil Austriac și pe baza art. 155 din regulamentul cărților funduare terți de bună credință să poată câștiga drepturi reale inatocabile asupra creanței intabulate, iar pe de altă parte interesele fiscolei trebuiesc garantate.

Având în vedere, că legea contribuțiilor directe stabilește o nouă condițiune pentru intabulațiunea radierei, autoritatea de carte funduara, nu va putea acorda intabulațiunea, până nu se justifică plata impozitului pe cedula G după acea creanță. Deci radierea se va pronunța numai exprimându-se în deajunse și în inscripțiune că prenotațiunea va fi justificată numai atunci, dacă plata impozitului se va dovedi.

No. 12899—1922.

În baza ordinului Ministerului de Justiție Directoratul General Cluj Nr 18126—1922, bine voiți a aduce la cunoștința tuturilor instanțelor supuse Dv, că până astăzi nu s'a încheiat nici o convențiune cu Altele noi: Ceho-slovacia, Polonia și Ucraina sau cu Statele fost inamice, Austria, Ungaria, Germania și Bulgaria, convențiuni cari sa și schimbat situațiunea actuală din Transilvanie și Banat cu privire la recunoașterea sentințelor pronunțate de Tribunalele din acea parte țării și la menținerea pentru supuși lor a cauziunei de actorat.

Nici reciprocitatea nu s'a început încă cu aceste toate.

Cu toate acestea, pentru executarea sau nexecutarea sentințelor date de instanțele maghiare bine voiți a cere părerea Directoratului în cazurile concrete.

Nr. I. A. a. 82—1922.

Conform normelor de drept în vigoare inscripțiunile în cărțile funduare, nu se pot face pe baza unor documente eliberate în streinatate, de cât numai atunci dacă acel document este legalizat de către legațiunea noastră din acea țară.

În cărțile funduare din Ardeal, sunt intabulate foarte multe creanțe în favoarea institutiilor financiare din Budapesta. Cetățeni români din Ardeal au plătit cea mai mare parte din aceste creanțe, însă nu pot sa ceară stergerea dreptului de ipotecă, pentru că Ministerul Ungar de afacerile streine cere 1680 coroane pentru legalizarea documentelor, iar legațiunea noastră din Budapesta, cere 275 lei.

Deci dacă dreptul de ipotecă este intabulat până la concurența a 1000—2000—3000 coroane, stergerea lui, costa mai mult de cât suma creanței. Prin urmare, proprietarii imobilelor sunt păgubiți, ba ceva mai mult acest fapt, poate să aducă o foarte mare vătămare patriei noastre și un folos ilegal streinilor.

Anume, legea prevede ca tertele persoane de bună credință, dacă dobândesc drepturi asupra unor drepturi înscrise în cărțile funduare, mențiu aceste drepturi în orice caz. Deci dacă dreptul de ipotecă este intabulat, iar proprietarul în urma sumei cheltuielilor nu cere stergerea lui, creditorul poate să dea cesiune unei alte persoane și dacă aceasta este de bună credință, proprietarul va trebui să plătească încă odată.

Streinii pot sa se folosească de aceasta și să facă cesiuni pentru creanțele deja plătite dar neșterse, iar prin aceasta imobilele din Ardeal vor fi grevate pe nedrept cu multe milioane în folosul streinilor.

În orice caz, trebuie să se ia măsuri ca o nemulțumire motivată a poporului, să nu se provoace.

Am intervenit ca această stare a lucrurilor să înceteze și anume legațiunea noastră din Budapesta, să legalizeze documentele dacă sunt legalizate numai de vre un tribunal din Ungaria, sau de Ministerul Maghiar al Justiției (pastru că acestea nu cer niei o plată pentru legalizare) și ca legațiunea să nu ceară pentru legalizarea semnăturii și sigiliul tribunalului sau Ministerului de Justiție de cât o sumă, care este în proporție cu suma arătată în document (de ex până la 1000 cor. 5 lei, iar de la 1000 cor. în sus 1° (unu la sută) cu un maximum rațional.)

Însă până ce se va face această schimbare, trebuie sa oprim posibilitatea ca terții de bună credință să dobândească drepturi.

În consecință Vă rugăm ca în cazurile când streinii renunță la drepturi (adică dacă se prezintă permisiunii de radiere) să pronunțați radierea dacă cel puțin următoarele condiții sunt îndeplinite.

a) documentul este eliberat sau legalizat de un notar public din țară streina și supralegalizat de un tribunal din aceeași țară sau,

b) dacă documentul poartă legalizarea Ministerului Justiției, din țară eliberării sau,

c) dacă permisiunea de radiere s'a dat de o societate anonimă, iar semnăturile directorilor, se înaintează într-o formă legalizată de tribunal, p. Ministru s. Papp.

Nr. 13103/1922.

Din diferite rapoarte și arătări am aflat că sunt plângeri din partea publicului, a advocaților, ba chiar și a autorităților, că unii membri ai magistraturei (judecători, procurori) în conduita lor sau în raporturile lor oficiale de multe ori trec peste limitele, impuse de funcțiunea, ce ocupă și demnitatea ei, se întâmplă, că însăși hotărârile, cele dau în scris, unii nu păstrează calmul și obiectivitatea recerută, dând frâu liber uneori simpatiilor sau antipatiilor lor subiective, arătând prin aceasta în fața funcționarilor subalterni, și a părților nimbul superior și sfânt al Corpului magistraților și a Justiției, din care fac parte. Magistratul trebuie să fie totdeauna demn, serios și obiectiv, mai presus de ori ce palimi, în sancluarul Justiției nu poate intra și nu-și poate plasa pornirile și chestiile sale personale și nu poate uza nicicând de puterea și funcția, ce-îo dă statul, pentru a se resbuna și mai ales pentru a lăsa altora să simtă puterea sa. Toată grija cea lumească de la noi să o lepădăm, când facem slujba Justiției; se cere aceasta de la magistrații Români mai mult azi ca ori când în vâltoarea aceasta îngrozitoare de păcate și de palimi a zilelor noastre. Magistrații sunt chemați și au datoria să fie înainte mergătorii curățirii moravurilor de astăzi, pe toată linia, și mai ales într'ale oficiului. Suntem slujbașii țării, a ipopoului, a ioamenilor necăjiți; noi suntem pentru dânși și nu ei pentru noi. Necazurile, părților și purtarea lor nici când nu-i permis să ne influențeze calmul și obiectivitatea noastră în nici o direcție.

Demnitatea măreață și înălțătoare de magistrat reclamă aceeași demnitate în acte, în vorbe și în fapte, peste tot, în toate manifestațiile oficiale și particulare ale Magistratului. Știm că nu este nevoie de accentuarea acestor axiome; față de Magistratura noastră, care a fost și este la înălțimea chemării sale.

Colegii mai tineri și fără experiențe mai mari de viață, însă chiar în urma impulsivității inerente etății mai tinere, pot să treacă mai ușor peste limitele, pe cari cei așezați în vârstă le observă cu toată ușurința.

Acest fapt ne îndeamnă, având în vedere plângerile, ce ne au venit, sa va rugăm, să bine voiți a le pune în vedere domnilor Magistrați continutul acestei adrese, cari îi rugăm, ca ci dânși să-i îndemne și sa-i silească prin puterea lor morală dacă ar fi cazul, pe toți colegii, la o conduită întru toate demnă corpului magistraților.

Șefii instanțelor și purchetelor, îndată-ce vor observa abateri de la acestea îndatoriri, vă vor raporta cazul, asupra căruia veți bine voi o lua imediat măsurile legale cuvenite.

Nr. 32063/921

Articolul 42, din legea XVI. din 1894 modificat prin art. 27 din legea LIV:1912 prevede că evaluarea imobilelor se face pe baza unui certificat de impozit și de evaluare, dacă părțile nu cere expertiză.

Ori cât de greșită ar fi redactarea acestor articole, totuși se poate stabili că părțile sunt libere să se mulțumească sau să nu se mulțumească cu evaluarea făcută pe baza aceluiași certificat.

Când părțile sunt de părere că această evaluare pe care legea o prescrie ca minimală pentru socotirea taxelor succesoriale este prea mică, ele sunt libere să ceară expertiză. Însă dacă părțile sunt de acord de adevărata valoare a succesiunii, nimic nu le împedică să stabilizească ele însele ori ce valoare mai mare de cât aceea calculat pe baza certificatelor.

Deși legea nu cuprinde această regulă în rezultat din regulă de la sine înțeleasă că părțile cari dispune de întreaga succesiune, pot s'o împartă după planul lor, pot să renunțe la ea etc. sunt pe deplin libere s'o evalueze după planul lor. În această privință există numai două marginiri.

a) Dacă evaluează succesiunea cu un preț mai mic de cât cel rezultat din certificat, nu scapă de plata taxelor notariale și fiscale calculate pe baza evaluării minimale arătate prin certificat.

b) evaluare cu comun acord și fără expertiză se poate face numai atunci, dacă toți interesații dispun liber de drepturile de succesiune. (Dacă nu sunt minori interziși sau absenți.)

Această libertate a părților există în ori ce stadiu al procedurii succesoriale pentru că acele părți cari participă numai într'un stadiu mai înaintat al procedurii, dacă nu se alătură acordului părților, acest acord cade și se va aplica evaluarea prin certificat sau prin expertiză.

Rezultă deci că instanța judecătorească nu poate refuza o evaluare făcută de comun acord al părților, dacă această evaluare întrece pe cea minimală legală și dacă printre părți nu se găsesc minori, interziși și absenți.

Prin refuzarea unor astfel de evaluări ar fi vătămăle și interesele fiscalului, în cea ce privește fixarea taxelor succesoriale.

Nr. 17760/922

Puneți din nou formal în vederea băncilor și societăților pe acțiuni, că în conformitate cu articolele 42—48 din legea asupra contribuțiilor directe au obligațiunea a vărsa la stat impozitul cedula G, la dobânzile plătite clienților pentru depozite. Dacă

băncile obiectează că sistemul contabilității lor nu le îngăduie să facă vărsările lunar, le veji admite vărsare la trei luni cu condiția să verse imediat impozitul pe lunile expirate.

Societățile pe acțiuni vor mai fi avizate să verse în termen de o lună impozitul la dividendele și tantiemele stabilite a se plăti din beneficiul realizat de la 1 Aprilie 1921 cum și asupra cupoanelor obligațiilor achitabile de la același dată. Dacă anul pe care e întocmit bilanțul sau epoca de plată a cuponului nu începe la 1 Aprilie 1921, se va socoti impozitul asupra părții din dividende, tantieme sau cupoane proporționale cu timpul trecut dela aceea dată. Așa dacă bilanțul e încheiat pe timpul de la 1 Ianuarie până la 31 Decembrie 1921, se va încasa impozitul socotit pe trei trimestre adică asupra $\frac{3}{4}$ din dividend.

Impozitul fiind socotit asupra sumelor exigibile va fi plătit de societăți în termenul sus arătat de la data când începe plata dividendelor, tantiemelor sau cupoanelor, rămânând a fi reținut ulterior de la cei în drept, dacă aceștia se prezintă mai târziu la plată.

Pentru tantiemele acordate directorilor și funcționarilor întreprinderilor se va reține și vărsa impozitul cedula E. de 6% iar nu acela al cedulei G.

Atrageți atențiunea tuturor că pentru ori ce dobânzi plătite la orice fel de împrumuturi, fie ipotecare fie creanțe chirografare, polițe, etc., cum și pentru ori ce alte venituri supuse impozitului cedule G. sunt obligați a reține și vărsa impozitul de 15% afară de dobânzile ce se plătește băncilor și împrumutătorilor de profesiune.

Aduceți de asemenea la cunoștință tuturor instanțelor judiciare, că în conformitate cu art. 46 din lege, să nu se dea curs nici unei acțiuni ce are de obiect creanțe dintre cele supuse aceluși impozit, până ce nu se dovedește plata impozitului la veniturile realizate de la 1 Aprilie 1921 cari sunt supuse impozitului cedulei G. și să nu admită nici o radiere sau reducere a unei sarcini ipotecare sau privilegiu, până nu se aduce dovada plății impozitului în afară excepțiunile de mai sus.

Pentru înlesnirea aducerii la cunoștința tuturor a celor de mai sus și a dispozițiilor legii, vi se trimite prezentul ordin tipărit în mai multe exemplare cum și o încunoștințare publică cuprinzând instrucțiunile relative la plata aceluși impozit, care va fi odată spre afișare la toate autoritățile și instanțele judecătorești, iar ordinul va fi trimis tuturor societăților și instituțiilor de credit, cum și comercianților celor mai importanți și instanțelor judecătorești, spre a le avea în vedere.

No. 233/266—922. (Min. de Finanțe)

S'a ivit îndoială în privință interpretării art. 46, ultima frază, din legea contribuțiilor directe.

Deși dispozițiunea în chestiune are înțelesul că regulamentul cărților funduare nu este supus nici unei modificări și că prin urmăre radierele în cărțile funduare se pot face și trebuiesc făcute chiar dacă nu s'a dovedit plata impozitului în chestiune, totuși suntem de părere că interesele fiscoale trebuiesc respectate și în cadrul regulamentului de carte funduară. Deci pe deoparte trebuie împiedicat ca pe baza articolului 469 din Codul Civil Austriac și pe baza art. 155 din regulamentul cărților funduare toți de bună credință să poată câștiga drepturi reale inatacabile asupra creanței întabulate, iar pe de altă parte interesele fiscoale trebuiesc garantate.

Având în vedere, că legea contribuțiilor directe stabilește o nouă condițiune pentru întabularea radierei, autoritatea de carte funduară, nu va putea acorda întabularea, până nu se justifică plata impozitului pe cedula G. după aceea creanță. Deci radierea se va prenota numai exprimându-se în deciziune și în inscripțiune că prenotațiunea va fi justificată numai atunci, dacă plata impozitului se va dovedi.

No. 12.895—922

Rezumate din „Monitorul Oficial”

Legi, decrete legi, decrete regale, jurnale Cons de miniștri, deciziuni și ordonanțe ministeriale.

Decizia No. 32818 din 16/V—922 M. I. cu baza căreia personalul poliției gărei Cluj va funcționa pe viitor la inspectoratul gen. al sig. Cluj iar serviciul de poliție din gară se va face de personalul circumscripției polițienești în vaza căreia cade gara Cluj.

Decizia No. 16791 din 22 Mai 1922 a Minist. de Industrie în baza căreia pe lângă departamentul Industriei s'a înstituit o comisiune care să examineze și să avizeze asupra tuturor cererilor privitoare la înflințări de societăți, de ori ce natură și la sporirea capitalurilor societăților existente în teritoriile alipite și să stabilească normele pe baza cărora se vor da autorizații respective de funcționare sau sporirea capitalului.

Monit. Of. No. 39 de la 25 Mai 1922

Min. de Interne. Valer Păcuroriu prim notar orăș. Hunedoara cl. VIII gr. II; C. Popa consilier cultural orăș. Arad; Frid. Gagesch director de birou la subprefectura jud. Târnava cl. IX gr. I; T. Popa secretar la subprefectura jud. Alba de jos cl. IX gr. I; Ion Liess și Aurel Onișlu comptabili la prefectura Făgăraș cl. IX gr. I; N. Suciū registr. arhivar prefectura Târnava-Mare cl. IX gr. I.

Ministerul de Justiție. Mișcare în magistratura. Ion Stroescu jude cl. VII gr. II trib. Tg.-Mureș se permulă jude provizor trib. Vloșca; Nicolae Gh. Misir supleant trib. Ilfov se înaintează procuror cl. VII gr. II. trib. Brașov, Titus Manu prim procuror trib. Teleorman numit președinte de senat cl. VI gr. I trib. Odorhei; Carol Miko jude cl. VII gr. II ocol Cohalm numit jude trib. Tg.-Mureș aceeași clasă și gradație Vasile Iliescu supleant trib. Argeș înaintat jude cl. VII gr. II trib. Ibașfalău; Teodor G. Pănculescu ajutor

de judecător din București înaintat procuror cl. VI gr. II trib. Brașov; Emil Rebreanu doctor în drept numit procuror cl. VII gr. III trib. Bistrița; Fr. I Milețici jude cl. VII gr. II ocol Turda permutat la ocol Râmnicu Sărat; Leonida I. Perșescu jude prov. ocol R. Sărat permutat jude cl. VII gr. II la ocolul Turda jud. Turda Arieș Venczel Vasika jude cl. VII gr. I trib. Ibașfalău numit în aceeași calitate la ocolul Cohaloi; Gh. Niculescu jude instructor cl. VI gr. III trib. Brașov, numit în aceeași clasă și gradajie la ocolul Sighetul Marmației; Dimitrie Jecu procuror cl. VII gr. I trib. Brașov numit judecător aceeași clasă și gradajie la ocolul Uioara jud. Alba de Jos Const. Al. Son jude ajutor ocol Râmnic Sărat înaintat judecător cl. VII gr. II ocol Ludoșul Mureș; Ginsepp Aj Bally jude ajutor ocol Ostrav înaintat judecător cl. VII gr. II la ocolul Iora de Jos; Petre Alexandrescu jude ajutor la Caramurat înaintat judecător cl. VII gr. II ocol Tinca; Ștefan Mayer dr. în drept procuror erorial în Timișoara numit judecător cl. VII gr. III la ocolul Sannicolaul-Mare; Bela Fülöp notar judecător Ineu, înaintat judecător cl. VIII gr. I la ocolul Bacă de Criș; Andrei Holasz, notar judecător Salonta-Mare înaintat judecător cl. VIII gr. II același ocol; Iulius Lőrinczy notar ocol Mercurea-Ciucului înaintat judecător cl. VIII gr. I la ocol Mercurea Niraj Iosif Pichovscky fost judecător se numește judecător cl. VIII gr. III la Ilia; Vasile Stamatiodo ajutor de jude Lădești se înaintează judecător cl. VII gr. II ocol Aiud; Ion Panfu judecător de ședință trib. Vaslui se înaintează președinte de Senat cl. VI gr. I la trib. Târgu-Mureș; Nic. N. Sigmireanu avocat fost magistrat se numește președinte de Senat cl. VI gr. III la trib. Zalău; C. Sit Borănescu jude definitiv la Clejani jud. Vlașca se înaintează prin procuror cl. VI gr. III la trib. Dej; Ion Palade II procuror trib. Vlașca se înaintează prim procuror cl. VII gr. I la trib. Zalău; Ștefan Alacedonescu jude cl. VII gr. I trib. Satu-Mare permutat la trib. Bistrița; Vasile Pop procuror cl. VII gr. I trib. Satu-Mare numit judecător aceeași clasă și gradajie trib. Zalău; Gheorghe Pop jude cl. VII gr. III trib. Zalău, numit procuror aceeași clasă și gradajie trib. Satu-Mare; Zoltan Bodoky dr. în drept numit jude cl. VIII gr. I ocol Careii Mari; Bela Rosenfeld jude cl. VI gr. I ocol Careii Mari se permută la ocolul Petroșeni în aceeași clasă și gradajie; Victor Moys jude șef cl. VI gr. III la ocolul Vișeu de Sus permutat la ocolul Satu-Mare în aceeași calitate; Edmund Gazda notar la judecătoria Cehol-Slovaciei se înaintează judecător cl. VIII gr. I la ocolul Vișeu de Sus; Vasile Urlăleanu președinte de Senat cl. VI gr. II la trib. Sibiu se înaintează în cl. VI gr. I în același post; Ilie D. Iliescu judecător la trib. Sibiu cl. VI gr. II se înaintează prim procuror la același Tribunal aceeași clasă și gradajie;

Carol Muler jude cl. VI gr. I ocol Mercurea Niraj se numește judecător la trib. Sibiu aceeași clasă și gradajie; Ioan Abramescu jude de ședință trib. Mehedinți se permută judecător cl. VII gr. I trib. Caransebeș; Aristide D. Nicolescu jude șef cl. VII gr. II la ocol Zărnești se permută jude provizor ocol Beceiu jud. Buzeu; Mihai St. Alexandrescu jude provizor Mihailești permutat jude cl. VII gr. II la ocol Zărnești, Ion Șerbănescu jude cl. VII gr. I ocol Buziaș permutat la Biled; St. Berariu jude cl. VII gr. III ocol Rodna Veche permutat aceeași calitate la ocol Ileanda-Mare; Rabert Cillag jude cl. VIII gr. II ocol Cristurul Secnesc se permută la ocol Lipoda; Ion Severineanu cap de portărei la trib. Mehedinți se înaintează jude cl. VII gr. III la ocolul Pin jud. Hunedoara; Alexandru Meculescu actual prim procuror cl. VII gr. I trib. Arad se înaintează pe loc în cl. VI gr. III.

Decizuni: Ioan Hica notar public la Lipova; Andrei Veress notar public la Cămpeni; Gavril Zăgoni notar public la Ilia; Cornel Albu notar public la Sf. Gheorghe; Eugen Beleş notar public la Arad; Dusan Spăriosu notar public la Mogoș.

Curtea de Apel Cluj Senatele de blantie

Conform hotărârei aduse în ședință plenară a Cărtii de Apel din 1 Iunie 1922 senatul de vară se constituie în modul următoriu.

Președinte: de la 2 Iulie până în 12 August:

Dr. Pompei Micsa președintele Curții de Apel, de la 13 August — 7 Octombrie.

Dr. Gavril Chiudris președinte de senat.

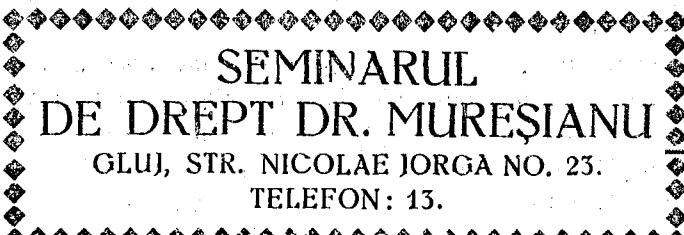
Membrii de la 2—29 Iulie.

Dni. Consilieri: Victor Popp și Dr. Emil Zacharia Dela 30 Iulie — 26 August.

Dnii consilieri: Alexandru Ancean și Dr. Ludovic Kerner.

Referenții cauzelor Disciplinare în luna Iulie:

DI. Consilier Dr. Emil Zacharia, în luna August:
DI. consilier A. Ancean.

SEMINARUL
DE DREPT DR. MUREȘIANU
 GLUJ, STR. NICOLAE JORGA NO. 23.
 TELEFON: 13.

CĂUTĂM LA
SERVICIUL NOSTRU CONT-
ENCIOS DOCTORAND, SAU STUDENT ÎN
 DREPT DICIOSANMARTIN.
 RÖZGAZDASÁGI BANK SOC. AN.